

GÜVENLİ ANNELER SAĞLIKLI BEBEKLER

Aralık 2016 - Eylül 2017 dönemi raporu

TAPV

Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı

Aralık 2016 – Kasım 2017 döneminde

**5000'den fazla hane ziyaretiyle
1510 anneye ve bebeklerine ulaştık
12000'den fazla malzeme yardımı yaptık**

Vehbi Koç önderliğinde kurulan ve bugün Caroline Koç'un başkanlığını yürüttüğü Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı, 30'u aşkın yıldır bireylerin yaşam kalitesini yükseltmek, kadınların ve kız çocuklarının bilgiye erişimini arttırmak için cinsiyet eşitliği temelinde çalışmaktadır.

TAP Vakfı, kadınların ve çocukların sağlık ve eğitimi alanında faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede, uluslararası standartlar ışığında kadınların güçlendirilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğine erişilmesi yönünde çalışmaktadır.

Vakıf, 'Kadın Sağlığı Eğitim Programı' ve 'Güvenli Annelik Eğitim ve Danışmanlık Programı' ve 'Cinsel Sağlık Eğitim Programı' ile ülkenin farklı bölgelerinde, farklı gruplara yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Vakfın ana çalışma programlarından biri olan Kadın Sağlığı Eğitim Programı ile her yıl binlerce kadına ulaşarak kadınların ve ailelerinin yaşam ortamlarını iyileştirecek temel koruyucu sağlık davranışlarının geliştirilmesi ve sağlık kurumlarından koruyucu sağlık hizmet talep bilincinin artırılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Güvenli Annelik programı ile 1987 Birleşmiş Milletler Güvenli Annelik Zirvesi temelinde sağlık yöneticileri ve yerel yönetimlerle işbirliğinde sağlık personelinin güvenli annelik hizmetleri konusunda eğitilmesi sağlanmakta, bir yandan da gebe ve lohusaları ve onların yakınları bilgilendirilmektedir. Bu eğitim çalışmaları kadınların toplumsal cinsiyet eşitliği açısından güçlendirilmesi ve desteklenmesini temel almaktadır.

2015 yılında başladığı Koç Holding Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekliyorum projesi ortaklığında tüm Türkiye'deki bayilere ve yerel paydaşlara yönelik olarak illerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği eğitimlerinde rol almaktadır. Ayrıca Türk Traktör'ün Ülkem İçin

kapsamında geliştirdiği Filizlerin Mucizesi projesinin saha uygulamalarını yürütmektedir. Yine Tüpraş'ın Masallarla Başlayan Eşitlik projesinde de uygulamalarını desteklemektedir.

TC Kalkınma Bakanlığı GAP Bölgesel Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP İdaresi) ile işbirliği çerçevesinde GAP İdaresi bünyesinde faaliyet gösteren Çok Amaçlı Toplum Merkezleri'ne (ÇATOM) yönelik olarak kadın sağlığı ve güvenli annelik çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında

Vakfımızdan Kadın Sağlığı Eğitici Eğitimi (KSEP) alan ÇATOM çalışanları yerelde eğitim faaliyetleri yürütmektedirler. Ayrıca, kendi ilçe ve köylerindeki gebe ve lohusaları ziyaret ederek onları kadın sağlığı, güvenli annelik ve toplumsal cinsiyet eşitliği hakkında bilgilendirmekte ve danışmanlık alabilmeleri için ilgili merkezlere yönlendirmektedirler. Bu ziyaretler kapsamında ayrıca çeşitli bebek eşyalarını da gebe kadınları desteklemek için sunmaktadırlar. Her bir ÇATOM'da yapılan ziyaretlerde bilgilendirme malzemelerinin yanı sıra Vakıf tarafından temin edilen Güvenli Annelik seti sunulmaktadır. Bu setler yine GAP İdaresi bünyesinde kurulan ve dezavantajlı kadınların eğitim alarak üretim yaptıkları atölyelerden temin edilmektedir. Böylece programın bir yandan da yereldeki kadınların ekonomik güçlenmesine katkı sunması hedeflenmektedir. **Adıyaman, Gaziantep, Batman, Diyarbakır, Kilis, Mardin, Şırnak, Kilis ve Şanlıurfa** illerindeki ÇATOM'lar aracılığıyla gerçekleşen çalışmada bölgede daha fazla kadına ulaşabilmek için devam eden eğitimci eğitimi programları ile yeni katılımcıların eklenmesine fırsat tanınmaktadır.

TAP VAKFI VE ÇATOM İŞBİRLİĞİ

Anne ve çocuk ölümlerini azaltmak, anne sağlığını iyileştirmek Sağlık Bakanlığı tarafından hizmet politikaları ile desteklenen ulusal bir hedeftir. Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması (TAP) Vakfı, Güvenli Annelik Eğitim ve Danışmanlık Programı uygulamalarıyla anne ve bebek ölümlerini önleme misyonunu desteklemektedir.

Vakfın 2004 yılından bu yana İl Sağlık Müdürlükleri ortaklığı ile yürüttüğü Güvenli Annelik hizmetleri, kadınların gebelik, doğum ve lohusalık döneminde gereksinimi olan güvenli ve sağlıklı bakım hizmetini elde etmelerini sağlamaya dönük bir anlayışı ifade eder.

Programın hedefleri; gebe-lohusa ve yeni doğan sağlığını iyileştirmek için ulusal sağlık sistemlerinin kapasitesini arttırmak, sağlık eşitsizliklerini azaltmak ve gebelik öncesi ve sonrası dönem hakkında bilgilendirmek yoluyla haklarını kullanmaları için kadınları ve sağlık personeli güçlendirmektir.

TAP VAKFI VE ÇATOM İŞBİRLİĞİ

Vakfımız bu misyonu hayata geçirmek için;

- Toplumu ve aileleri bu konuda bilinçlendirir,
- Kadınların gebelik öncesi, doğum ve sonrası dönemlerde kendi ve bebeklerinin bakımı için sağlık hizmeti almalarını destekler,
- Güvenli annelik sağlık hizmetlerinin kapsamı ve niteliğini geliştirmek için İl Sağlık Müdürlükleri işbirliğiyle eğitim/danışmanlık programları uygular.

Vakıf, 'Güvenli Annelik Programı' adı ile yürüttüğü bu hizmetleri günümüzde,

Güneydoğu Anadolu bölgesi illerine; **Adıyaman, Gaziantep, Batman, Diyarbakır, Kilis, Mardin, Şanlıurfa, Van, Şırnak** ve Türkiye'nin diğer bölgelerine; **İstanbul, İzmir, Edirne, Düzce, Trabzon, Ordu, Gümüşhane, Rize, Bartın, Bolu, Bursa, Çanakkale, Eskişehir, Kırklareli, Nevşehir** illerine ulaştırmıştır.

PROGRAM MATERYALLERİ

Doğum Sonrası Cinsel Yaşam

Gebelikte Bakım Rehberi

Lohusalık ve Yenidoğan Bakım Rehberi

Bebek Bakımı

Yenidoğan Destek Paketi

Gebelik Paketi

HEDEF KİTLE VE YAKLAŞIM

Güvenli Annelik hizmetleri ağırlıklı olarak koruyucu sağlık hizmetlerini içerir ve gebe, lohusa ve ailenin kendi kendisini yönetmesini, evde bakımını öngörür.

Eğitim ve danışmanlık hizmetleriyle, gebe ve ailesini bilinçlendirerek kadının kendi bakımını yönetebilmesini, düzenli kontrollere gelmesini sağlamak; böylece riskleri erken dönemde fark ederek önlem alınmasını sağlamak amaçlanmaktadır.

Hedef Kitle

Güvenli Annelik Programı orta ve düşük gelir düzeyinde, eğitim düzeyleri ve iş yaşamına katılımları sınırlı, doğurganlığı yüksek ve kamu sağlık hizmetlerini kullanan kadınların gebelik konusunda bilinç düzeyini ve öz bakım becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

ÇATOM'lar ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde uygulanan Güvenli Annelik Programı kapsamında, 26 ÇATOM'dan katılan 37 danışmanın düzenli hane ziyaretleri gerçekleştirmeleri hedeflenmektedir.

Ziyaretlerin gebelik döneminde en az 4 defa, lohusa döneminde ise en az 3 defa gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Lohusa ve gebe kadınların her ay düzenli olarak ziyaret edilmesi amaçlanan programda, bir yılda toplam 1500 hane ziyaretinin yapılması hedeflenmektedir.

Eğitimci Eğitimi

Vakfın Kadın Sağlığı Eğitim Programı (KSEP) çalışmalarını eğitmen rolünde bölge kadınlara uygulayan ÇATOM çalışanları ile Vakfın diğer ana programlarından biri olan 'Güvenli Annelik Programı'nın uygulamalarını çalışma takvimlerine dahil etmek üzere iki eğitimci eğitimi düzenlenmiştir. Bu eğitimler 21-22 Kasım 2016 tarihlerinde Şanlıurfa ilinde GAP-TAEM'de ve 27-28 Nisan tarihlerinde Diyarbakır ilinde uygulanmıştır.

HEDEF KİTLE VE YAKLAŞIM

ÇATOM'lar ile Güvenlik Annelik Programının uygulamalarını bölgede başlatmak üzere düzenlenen iki günlük eğitimci eğitimi programında katılımcılar ile 'Güvenli Annelik' kavramı üzerine enformatik çalışmalar yaparak 'Güvenli Annelik' kavramının Türkiye için önemi bölge verileri üzerinden tartışılarak değerlendirilmiştir. Sivil toplum örgütlerinin

'Güvenli Annelik' alanındaki önemi ve rolleri konuşulmuştur ve TAP Vakfı'nın bu çerçevede devam ettirdiği çalışmaların önemli sonuçları üzerinde durulmuştur. ÇATOM çalışanlarından oluşan eğitimci ekibi tarafından alan çalışmalarından getirdikleri gözlem ve deneyimlerinden yola çıkarak Güvenli Annelik programının bölgede uygulamasının önemine ve ihtiyacına yönelik paylaşımlar yapılmıştır.

Alanda başlatacakları hane ziyaretlerinde karşılaştıkları gebe ve lohusa kadınlara yapacakları bilgilendirme ve danışmanlık hizmetlerini güçlendirmek adına, Vakfın üreme sağlığı uzmanı kolaylaştırıcılığında doğum öncesi bakım, doğum sonrası bakım, yenidoğan ve emzirme konuları hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Gebe ve lohusa kadınlarla yapacakları bilgilendirme ve danışmanlık görüşmelerinde dikkat etmeleri gereken etkili ve doğru iletişim adımları çalışılmıştır. Danışmanlık hizmetlerinde izlemeleri gereken protokol adımlar öğretilmiş ve bu adımlar, 'rol-play'lerle canlandırılarak güçlendirilmiştir. 'Güvenli Annelik' kavramının temel toplumsal mesajları; gebelik dönemine, doğum eylemine, lohusalık dönemine, bebek ve beslenmesine ilişkin ayrı başlıklarda farklı illerden gelen katılımcılarla oluşturulan küçük grup çalışmaları ile değerlendirilmiştir.

Eğitimci katılımcılar, programın alanda uygulanmasına yönelik adımlar ve Vakıf tarafından takip edilecek olan izlem ve değerlendirme çalışmaları hakkında bilgilendirilmiştir.

UYGULAYICILAR

Katılımcı ÇATOM eğitimcilerinin listesi:		
EĞİTİMCİ	KURUM	İL
Gülten Erol	Midyat ÇATOM	Mardin
Edibe Güneş	Ömerli ÇATOM	Mardin
Şemsihan Toprak	Dargeçit ÇATOM	Mardin
Hanife Açar	Mazıdağı ÇATOM	Mardin
Hamdiye Çoktan	Medrese Gül ÇATOM	Mardin
Hayriye Bakır	Nusaybin ÇATOM	Mardin
Semire Deniz	Nusaybin ÇATOM	Mardin
Sadiye Sabaz	İstasyon ÇATOM	Mardin
Gülistan Yabir	Ahmet Yesevi ÇATOM	Şanlıurfa
Hülya Korkmaz	Viranşehir ÇATOM	Şanlıurfa
Gülistan Şur	Siverek ÇATOM	Şanlıurfa
Hacer Karakuş	Suruç ÇATOM	Şanlıurfa
Aysel Güzeller	Siverek ÇATOM	Şanlıurfa
Seval Aşçı	Ahmet Yesevi ÇATOM	Şanlıurfa
Ruken Önen	Viranşehir ÇATOM	Şanlıurfa
Derya Badak	Parmaksız ÇATOM	Şanlıurfa
Ayşe Dağlar	Parmaksız ÇATOM	Şanlıurfa
Sema Dikici	Silvan ÇATOM	Diyarbakır
Hacer Dadakoğlu	Çermik ÇATOM	Diyarbakır
Emiş Bahçeci	Çermik ÇATOM	Diyarbakır
Fatoş Eren	Ziya Gökalp ÇATOM	Diyarbakır
Sabahat Gün	Huzurevi ÇATOM	Diyarbakır
Mekkiye Göktaş	Ziya Gökalp ÇATOM	Diyarbakır
Şükran Eryılmaz	Silvan ÇATOM	Diyarbakır
Makbule Çetindağ	Kayapınar ÇATOM	Diyarbakır
Fatma Gezer	Adıyaman ÇATOM	Adıyaman
Nurcan Doğan	Gerger ÇATOM	Adıyaman
Mükrüme Dursun	Cizre ÇATOM	Şırnak
Emine Samancı	İslambey ÇATOM	Kilis
Sultan Karakurt	Ekrem Çetin ÇATOM	Kilis
Sema Devecioğlu	İslambey ÇATOM	Kilis
Habibe Turan	OnDokuz Mayıs- Yavuz Selim ÇATOM	Batman
Süheyla Aydın	19 Mayıs ÇATOM	Batman
Süheyla Günaydın	Yeşiltepe ÇATOM	Batman
Leyla Bayburtlu	Gaziantep ÇATOM	Gaziantep
Eda Şevval Şimşek	Nurdağı ÇATOM	Gaziantep

UYGULAMA SÜRECİ

Adıyaman, Gaziantep, Batman, Diyarbakır, Kilis, Mardin, Şanlıurfa illerindeki 26 ÇATOM (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri) şubesinden 37 eğitimcinin katılımı ile oluşan ekip, bölge halkına 'Güvenli Annelik' bilgilendirme ve danışmanlık hizmetlerini ÇATOM'lar aracılığıyla uygulamaya başlamıştır.

Eğitimciler, bölgelerinde hane ziyaretleri yaparak, gebe ve lohusa kadınları doğru ve güvenilir koruyucu sağlık bilgileri ile desteklemektedirler. Suriyeli ve Türkiyeli kadınlara verilen bu hizmet ile kadınlar hem kendi hem bebeklerinin bakımı için sağlık hizmet sunucularına yönlendirilmektedir.

2017 yılı itibari ile hane ziyaretlerine ve program çalışmalarına aktif olarak başlayan ÇATOM eğitimcileri tarafından bir yıl içerisinde 1500 gebe ve lohusa kadına ulaşmaları ve bilgilendirme – danışmanlık hizmetleri kapsamında kadınlara Vakfın hazırladığı programın eğitim materyalleri ve destek paketlerinin dağıtılması hedeflenmektedir. Bölgede devam eden Güvenli Annelik Programı çalışmaları kapsamında, yerel sivil toplum kuruluşlarının işbirliğinden, çalışılan mahallelerdeki muhtarların ve sağlık hizmet sunucularının desteğinden faydalanılmaktadır.

Aralık 2016 – Kasım 2017 tarihleri arasında, 37 ÇATOM eğitmen kolaylaştırıcılığında yapılan hane ziyaretleri ile toplamda 1510 gebe ve lohusa kadına bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti verilmiştir.

- 800 adet emzirme önlüğü,
- 800 adet bebek battaniyesi,
- 500 adet bebek pijaması,
- 500 adet bebek eldiveni
- 500 adet bebek beresi
- 2500 adet bebek bezi
- 1700 adet kadın pedi
- 2700 adet renkli ped
- 720 adet kadın külotu
- 2000 adet beyaz sabun
- 1510 broşür seti

yapılan hizmet kapsamında dağıtılmıştır. Görüşme yapılan kadınlarla ayrıca 'Güvenli Annelik' bilgilendirme broşürleri paylaşılmıştır.

GAP Bölgesindeki 9 ilde, 44 şubesi ile çalışmalarını devam ettiren ÇATOM'ne uygulanan eğitimci eğitiminde aralarından 37 eğitimcinin dahil olduğu Güvenli Annelik Bilgilendirme ve Danışmanlık çalışmalarını eğitimcilerin geri bildirimlerine bağlı gözetilen alandaki ihtiyaçlar nedeniyle destekleme gerekliliği görülmüştür. GAP İdaresi ÇATOM'lar ortaklığında devam eden çalışmaları önümüzdeki dönemde aynı etki ve motivasyonda devamlılığını sağlayabilme adına üçüncü bir eğitimci eğitimi ile desteklenmesi düşünülmektedir.